

Válka na Ukrajině. Denní přehled zpráv. 90. den

Vypracovaly Sofia Oliynyk a Maryana Zaviyska

Začíná čtvrtý měsíc ruské války proti Ukrajině.

Města pod útokem. Všechny výškové budovy čtvrti Pivnična Saltivka v **Charkově** byly poškozeny nebo zničeny ruským ostřelováním, říká Kyrilo Tymošenko, zástupce vedoucího kanceláře prezidenta Ukrajiny. **Sumská oblast** je i nadále pod pravidelnou palbou. V důsledku dalších minometných úderů vznikl požár na starém statku v obci Krasnopillia. V **Dněpropetrovské oblasti** zasáhly železniční infrastrukturu čtyři raketové útoky. Výbuchy byly slyšet v **Mykolajevě** a okolí. Minulé úterý bylo při ruském náletu v Desně v **Černihivské oblasti** [zabito](#) 87 lidí. To je považováno za zatím největší ztrátu na životech v důsledku jednotlivého útoku během války na Ukrajině. Desna je známá pro svou výcvikovou základnu a vojenská kasárna.

Ukrajinské síly osvobodily [24 obcí](#) v oblasti Charkova a vrátily je zpět pod ukrajinskou kontrolu.

Donbas. Pokračující ostřelování v Doněcké a Luhanské oblasti [poškodilo](#) hlavní plynovod a přerušilo dodávky plynu do Doněcké a Luhanské oblasti.

Ukrajinské úřady hlásí ostřelování po celé frontové linii. Situace se zhoršuje v Avdijivce, Lymanu a Raigorodce. Evakuace z přední linie pokračuje i navzdory ostřelování. [Ukrajina](#) je nucena zastavit dovoz soli, protože byla v dubnu kvůli válce zavřena mohutná továrna v Donbasu – Artemsil, jeden z největších solných podniků na světě. Artemsil těží přes 70% ukrajinské soli.

V Luhanské oblasti ruské jednotky ostřelovaly [evakuační autobus](#), kterým cestovali obyvatelé obce Hirška. Vzhledem k neustálému ostřelování může oblast opustit pouze jeden autobus denně, pokud je to vůbec možné. Často však lidé musí zůstat v krytech kvůli vysokému riziku zranění. Severodoněck zůstává stálým terčem ruského ostřelování. Šest domů v Severodoněcku a Lysyčansku bylo zničeno, stejně jako čtyři domy v Zolote a tři v Novodružesku.

Mariupol. Rusko chce uspořádat [pseudotribunál](#) pro ukrajinské bojovníky z Azovstalu. Zástupce okupačních úřadů Denis Pušilin říká, že všichni váleční zajatci z Azovstalu jsou na území takzvané Doněcké lidové republiky a v Rusku okupované části Doněcké oblasti. Proto bude na území tzv. republiky zřízen „mezinárodní tribunál“.

Okupovaná města. Ruské orgány rozvíjejí síť svých „úřadů velitele“. V Chersonské oblasti a Záporoží Rusové [zřídili](#) již 19 takových úřadů.

Chersonská oblast. Situace zůstává kritická. Nejnaléhavějším problémem jsou zásobování a dodávky léků do vesnic sousedících s Mykolajivem a Dněpropetrovskem. Území se používají jako základny pro dělostřelectvo. Ve většině osídlených oblastí není možné poskytnout humanitární pomoc a zorganizovat zelený koridor. Ruští okupanti také nadále ničí ukrajinské symboly v Chersonu a místo toho po městě rozvěšují svou trikoloru a sovětské symboly. Ruskem jmenovaná administrativa ukrajinské Chersonské oblasti plánuje požádat Moskvu o [zřízení vojenské základny](#) na svém území, aby se stala „bezpečnostním garantem“ pro místní obyvatelstvo a celý region. Více informací o regionu naleznete v bloku „Lidská práva“ níže.

Oblast Záporoží Humanitární situace na dočasně okupovaných územích Záporoží je i nadále obtížná. Velitel záporožské vojenské administrativy [prohlásil](#), že ruští okupanti se snaží přinutit lidi, aby splnili jejich nezákonné požadavky, jako je placení dodatečných poplatků nebo režijních nákladů ze svých příjmů, na podporu jejich činnosti. Jsou hlášeny případy, kdy byli podnikatelé uneseni a drženi ve sklepě pro výkupné. Okupanti se také podílejí na systematickém okrádání a vydírání místního obyvatelstva a podnikatelů: násilně odvezli desítky jednotek zařízení a vykradli obilí ze sýpek. Toto obilí mělo být prodáno mezinárodním partnerům odpovědným za potravinové zabezpečení ve světě. Většina kradeného zboží končí na Krymu. V důsledku takových akcí v regionu více civilistů odmítá s okupanty spolupracovat.

Komplikovaná je i situace v Jaderné elektrárně Záporoží. Ačkoli je jaderná elektrárna stále v provozu a připojena k ukrajinské energetické síti, její zaměstnanci jsou nuceni pracovat bez výměny směn. 23. května okupanti postřelili Serhije Švece, zaměstnance Jaderné elektrárny Záporoží z oddělení oprav. Ruské jednotky se mu vloupaly do bytu a zahájily palbu. Švec útok přežil a byl převezen do nemocnice s těžkými zraněními.

Rusové [požadují](#) peníze od civilistů, kteří se snaží opustit Melitopol. Na kontrolních stanovištích ruské síly požadují 3000 až 5000 hřiven. Ti, kteří nejsou schopni zaplatit úplatek, jsou nuceni zůstat ve městě za podmínek stanovených místními samozvanými úřady.

Lidská práva. Ukrajinská ombudsmanka Denisovová [uvedla](#), že na horkou linku dostávají denně 700-800 telefonátů, které nahlašují ruské válečné zločiny. 1500 občanů volalo na psychologickou linku a hlásilo sexuální útoky a mučení. Během

posledních 24 hodin kontaktovali psychologickou linku pomoci lidé z oblasti Oleksandrivka v Chersonu, kteří nahlásili [případy sexuálního násilí](#). V mnoha zprávách bylo zmíněno i znásilňování a vraždění nezletilých dětí. Některé děti zemřely v důsledku zranění.

Ruský válečný zločinec Vadim Šišimarin, velitel 4. kantemirovské tankové divize z moskevské oblasti, [byl odsouzen](#) k doživotnímu vězení. Solomjanský okresní soud v Kyjevě ho v souladu s částí 2 článku 438 (porušení válečných pravidel a zvyklostí) trestního zákoníku Ukrajiny odsoudil za úkladnou vraždu 62letého ukrajinského civilisty Oleksandra Šepilova.

Na okupovaných územích Mykolajevské oblasti ruské síly [nasměrovaly](#) na minové pole civilisty, kteří se snažili o evakuaci z oblasti. Ti, kteří přežili, byli zastřeleni. Mezi zabitými byly dvě děti.

Zahraněční politika. [Kontaktní skupina pro obranu Ukrajiny](#) se sešla na druhém zasedání dne 23. května ve virtuálním formátu. Ministři obrany 44 zemí, jimž předsedal ministr obrany USA Lloyd J. Austin III., jednali o další koordinaci vojenské pomoci na podporu Ukrajiny. Ukrajinský ministr obrany Oleksij Reznikov a jeho tým se připojili k jednání, stejně jako zástupci EU a NATO. [Součástí](#) setkání byla výměna informací o aktuálním stavu v této oblasti, jakož i aktuální informace o dalších dodávkách pomoci Ukrajině, jako jsou nosič a rakety Harpoon poskytované Dánskem, vrtulníky, tanky a raketové systémy poskytované Českou republikou atd. 20 zemí oznámilo nové bezpečnostní balíčky pro Ukrajinu, včetně přesunu dělostřeleckých systémů a municie. Příští osobní schůze kontaktní skupiny se bude konat příští měsíc v Bruselu.

Litva, Lotyšsko, Estonsko a Slovensko předloží EU společný dopis, v němž vyzývají k využití sankcionovaných ruských prostředků na obnovu Ukrajiny.

Litva mezitím [vyzývá](#) k vytvoření námořní koalice, která by odblokovala ukrajinské přístavy. Litevský ministr zahraničí Gabrielius Landsbergis navrhl námořní eskortu nezávislou na NATO, která by mohla ochránit lodě přepravující obilí, když míří přes Černé moře a míjí ruské válečné lodě. Iniciativa již získala podporu Spojeného království.

Polsko ukončuje dohodu o dodávkách ruského plynu před plánovaným termínem. Anna Moskwová, polská ministryně pro klima a životní prostředí, zveřejnila na [Twitteru](#): „*Polsko vypovídá mezivládní dohodu o plynu z roku 1993 týkající se plynovodu Jamal. Ruská agrese vůči Ukrajině potvrdila odhodlání polské vlády stát se zcela nezávislou na ruském plynu. Vždy jsme věděli, že Gazprom není spolehlivým partnerem*“.

Ruský diplomat Boris Bondarev z ruské mise v Organizaci spojených národů v Ženevě, [rezignoval](#) kvůli válce s Ukrajinou. Ve svém prohlášení uvedl, že během své diplomatické služby se nikdy tak nestyděl za svou zemi a práci. "*Putin rozpoutal agresivní válku s Ukrajinou, ale ve skutečnosti s celým západním světem - je to nejen zločinem proti ukrajinskému lidu, ale možná i nejzávažnějším zločinem proti ruskému lidu*".

Světové ekonomické fórum (WEF). V pondělí se do Davosu vrátilo Světové ekonomické fórum, které přilákalo více než 2000 podnikatelských a ekonomických lídrů i odborníků z celého světa. Ukrajina je jednou z klíčových otázek, o nichž se diskutuje v rámci řady událostí. Prezident Zelenskij vystoupil na Světovém ekonomickém fóru v Davosu. [Ve svém projevu](#) zdůraznil, že svět čelí bodu obratu, pokud jde o to, zda bude světu vládnout hrubá síla. Vyzval k pokračování dalších sankcí vůči Rusku v maximální míře, včetně ropného embarga, zablokování všech ruských bank a ukončení veškerého obchodu. Zahraniční podniky by se měly z Ruska úplně stáhnout a ruské odvětví informačních technologií by mělo být odříznuto od Západu. Ukrajina potřebuje požadované zbraně, nikoli jen jakékoliv zbraně, aby odolala ruské ofenzivě.

První místopředsdkyně ukrajinské vlády Julia Svyrydenková [vyzvala](#) k podpoře bezpečného koridoru pro průjezd lodí vyvážejících potraviny z přístavního města Oděsa. Místopředsdkyně vlády uvedla, že vývoz všech těchto zemědělských výnosů po železnici nebo silnici by trval 5-7 let. Proto je nesmírně důležité co nejdříve odblokovat námořní přístavy.

Bratři Kličkoví [vyzvali](#) k sankcím proti ruským sportovcům a také zdůraznili, že Ukrajina v tuto chvíli bojuje o každý lidský život.

Generální ředitelka MMF Kristalina Georgievová [varovala](#), že světová ekonomika je v nejhorším stavu od druhé světové války. Ruská invaze na Ukrajinu "zesílila" dopady pandemie Covid-19, ztížila hospodářské ožívování a rozdmýchala inflaci, která je znát na skokově rostoucích cenách potravin a pohonných hmot, [uvádí](#) CNN.

Kybernetická bezpečnost. Tým společnosti Microsoft podpoří digitální odvětví během procesu rekonstrukce na Ukrajině. To bylo dohodnuto v Davosu na [setkání](#) ministra pro digitální transformaci s prezidentem Microsoftu Bradem Smithem. Během války tým Microsoftu usnadňuje dokumentaci ruských válečných zločinů na Ukrajině a spolupracuje s týmem OSN při výměně informací o válečných ztrátách Ukrajiny. Společnost odhaduje, že Ukrajině byla poskytnuta digitální podpora ve výši přibližně 242 milionů USD. Patří sem finanční granty, propagační kampaně, volný přístup k produktům a službám společnosti.

Kultura Uvažuje se o odstranění knih obsahujících propagandu, včetně ruské klasiky, z veřejných knihoven na Ukrajině. Podle předběžných odhadů [ředitelky](#) ukrajinského knižního institutu Oleksandry Kovalové by jejich počet mohl dosáhnout 100 milionů výtisků, což je zhruba polovina všech knih v knihovnách. Kritéria pro odstranění knih zahrnují protiukrajinský obsah s imperiálním narativem, literaturu propagující násilí, a knihy s proruskou a šovinistickou politikou.

Prezidentka Evropské filmové akademie Agnieszka Hollandová [kritizovala](#) filmový festival v Cannes za to, že přivítal ruský film v hlavní soutěži. „Kdyby to bylo na mně, nezařadila bych ruské filmy do oficiálního programu festivalu – i když Kirill Serebrennikov je tak talentovaný umělec,“ uvedla Agnieszka Hollandová.

Umění. Umělec Andrij Ermolenko vytvořil pro Den Evropy [plakáty](#) ukazující solidaritu mezi Ukrajinou a různými zeměmi. Ve svých dílech zkombinoval symboly různých zemí se státním znakem Ukrajiny. Těmito plakáty se Andrij snaží sdělit vděčnost Evropanům za podporu Ukrajiny v této těžké době.

Time 100. Časopis Time zveřejnil seznam nejvlivnějších lidí na světě v roce 2022. Na seznamu jsou tři Ukrajinci – [prezident Zelenskyj](#), vrchní velitel ozbrojených sil Ukrajiny [Valerij Zalužnyj](#), a [Sevgil Musajevová](#), šéfredaktorka nejvýznamnější nezávislé zpravodajské stránky [Ukrajinská Pravda](#).

Válka za svobodu. Olha Kryžanivská je občanská aktivistka a zakladatelka fitness klubu, která na začátku války odešla z Ukrajiny a stala se uprchlíkem v Berlíně v Německu. Ona a její pětiletý syn byli obklíčeni ruskými vojáky a tanky na předměstí Kyjeva s malým množstvím jídla a bez mobilního signálu. Nakonec se jim podařilo dostat na bezpečné místo. Přečtěte si, jak to dokázala, v jejím [příběhu](#).

Čtenářský koutek.

- [Chléb na Ukrajině: proč bochník znamená život](#) | Economist (economist.com)
- [Splňuje Organizace spojených národů účel?](#) | Economist (Economist.com) – Americká velvyslankyně v OSN Linda Thomas-Greenfieldová uprostřed války na Ukrajině hovoří s Anne McElvoyovou o úloze organizace při předcházení smrtícím konfliktům.
- [Válka neskončí, dokud Putin neprohraje](#) | The Atlantic (theatlantic.com) – Anne Applebaumová polemizuje, že nabídnout ruskému prezidentovi kompromis, který mu dovolí zachovat si tvář, jen umožní budoucí agresi.
- [Putinova klíčová chyba? Nerozumí kvetoucí národní identitě Ukrajiny – dokonce i na jihovýchodě, který je Rusku přátelský](#) | The Conversation (theconversation.com) – „Ukrajinci a Rusové na Ukrajině se stále častěji považují za jeden lid a činí tak jako součást multietnické ukrajinské národní identity ukotvené ve společném občanství a společné lásce k zemi, na kterou Putinovy síly i nadále útočí. V dlouhodobém horizontu budou probíhající útoky dále posilovat občanskou národní identitu Ukrajiny a upevňovat to, čeho se Putin od Ukrajiny nejvíce obává: silnou touhu hledat svou budoucnost spíše na západě než na východě.“

Statistiky.

- Generální štáb ozbrojených sil Ukrajiny oznámil celkové odhadované ztráty ruské armády k 10. hodině ráno 2č. května 2022: personál – kolem 29 350, tanky – 1302, obrněná vozidla - 3194, dělostřelecké systémy – 606, raketomety MLRS – 201, protiletadlové válečné systémy – 93, letouny – 205, vrtulníky – 170, bezpilotní letadla – 480, řízené střely – 112, čluny – 13, neobrněná technika a palivové nádrže – 2213, speciální vybavení – 43.

Každá akce se počítá, žádný příspěvek není příliš malý!

- Podpořte [Ukrajinské ženské veteránské hnutí](#), které dodává vojákyním základní vybavení a poskytuje podporu veteránům. V současné době nezisková organizace [shromažďuje finanční prostředky](#) na rozhlasové vysílače, ale také pro zdravotnické potřeby a potraviny.
- Sdílejte aktuální informace o situaci na Ukrajině, a to buď na sociálních sítích, v místních médiích, nebo šířením těchto stručných novinek.
- Přihlaste se k odběru našich denních aktualizací na [Twitteru](#) a na [našich webových stránkách](#).
- Náš projekt můžete podpořit dary prostřednictvím služby PayPal. Více informací [zde](#).

Děkujeme vám za podporu Ukrajiny! Slava Ukraini! Sláva Ukrajině!